בְּתוֹךְ הַנַּחַל

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית תַּזְרִיעַ - מְצוֹרָע
(סִדְרֵי טָהֳרָה) ה'תשע"ח

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים נְעִירִים וּמְחַזְּקִים, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבְעִים מְקוֹר חָכְמָה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמִשָּׁם יִשְׁקוּן הָעֲדָרִים, לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא בְּכָל דַּרְכֵי שִׁיחְיוּ נְעִימִים

אֲשֶׁר נֶאֱמְרוּ עַל יְדֵי מוֹרֵנוּ רַבִּי **יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיט"א עַל פִּי דַּרְכּוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל **מָרָן מוֹהַרַ"שׁ זי"ע**

בְּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית סְעוּדַת רַעֲוָא דְרַעֲוִין, דִּבֵּר מַהַר"י נ"י דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּעִנְיַן טָמְאַת וְטָהֳרַת הַמְצֹרָע, וְהַלִּמּוּד הָעָמֹק הַיּוֹצֵא מִזֶּה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה לְכָל אָדָם בְּכָל עֵת וּבְכָל זְמַן בְּאֵיזֶה מַצָּב שֶׁרַק נִמְצָא בָּהּ.

פָּתַח וְאָמַר מַהַר"י נ"י יָדוּעַ אֵצֶל הָעוֹלָם אֲשֶׁר שְׁתֵּי הַפָּרָשִׁיּוֹת הָאֵלּוּ שֶׁל הַשָּׁבוּעַ תַּזְרִיעַ־מְצֹרָע, נִקְרָאִים בִּלְשׁוֹן הַהֶמּוֹן עַם, בְּשֵׁם "סִדְרֵי טָהֳרָה", וְהַטַּעַם בְּפַשְׁטוּת הוּא מִפְּנֵי שֶׁשְּׁתֵּי הַסִּדְרוֹת הָאֵלּוּ מְדַבְּרוֹת מֵעִנְיְנֵי טָמְאַת הַיּוֹלֶדֶת, טָמְאַת הַמְצֹרָע, טָמְאַת הַזָּב, וְהַזָּבָה, וְכוּ', וְלָכֵן קוֹרְאִים אוֹתָן בִּלְשׁוֹן "סַגִּי נָהוֹר", סִדְרֵי טָהֳרָה.

אֲבָל בֶּאֱמֶת יֵשׁ גַּם דְּבָרִים בְּגוֹ לָמָּה זֶה נִקְרָא דַּוְקָא בִּלְשׁוֹן הַזֶּה "סִדְרֵי טָהֳרָה", כִּי מַה שֶּׁהָעוֹלָם מְדַבְּרִים אֵינוֹ דָּבָר רֵיק, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בַּחֲז"ל הִרְבֵּה אֶת הַלָּשׁוֹן "אָמְרֵי אִינְשֵׁי", כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁהָעוֹלָם אוֹמְרִים, יֵשׁ בָּזֶה רָזִין וּרְמָזִים נִפְלָאִים שֶׁאֶפְשָׁר לְהוֹצִיא מִזֶּה לְמוּד לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה וּלְהָבִין לָמָּה זֶה נִקְרָא בִּלְשׁוֹן "סִדְרֵי טָהֳרָה"?

וְהִנֵּה עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּסַיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא נוּכַל לְהָבִין קְצָת רְמָזִים בַּלָּשׁוֹן הַזּוֹ "סִדְרֵי טָהֳרָה", וּמַה זֶּה בָּא לְלַמְּדֵנוּ: וְהוּא, כִּי הִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א' סִימָן נא) כִּי קֹדֶם הַבְּרִיאָה, כְּשֶׁהָיָה הַבְּרִיאָה בְּכֹחַ, כְּבָיְכוֹל, קֹדֶם שֶׁהוֹצִיא אֶת הַבְּרִיאָה מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, הָיָה כֻּלּוֹ אֶחָד, וְכֻלּוֹ אֱמֶת, וְכֻלּוֹ טוֹב, וְכֻלּוֹ קֹדֶשׁ. אֲפִלּוּ שֵׁם 'טָהוֹר' לֹא הָיָה שַׁיָּךְ לוֹמַר, כִּי 'טָהוֹר' אֵין שַׁיָּךְ אֶלָּא כְּשֶׁיֵּשׁ 'טָמְאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל לו, כה): "וּטְהַרְתִּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם".

כִּי 'הַטָּהֳרָה' הוּא בְּחִינַת הַמְצָע בֵּין הַקֹּדֶשׁ - וְהַטֻּמְאָה, וְעַל יְדֵי הַטָּהֳרָה נִתְתַּקֵּן הַטֻּמְאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טֻמְאוֹתֵיכֶם". וְזֶה אֵין שַׁיָּךְ קֹדֶם הַבְּרִיאָה, שֶׁאָז הָיָה כֻּלּוֹ אֶחָד. כִּי בְּאֶחָד אֵין שַׁיָּךְ בְּחִירָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַטָּהֳרָה'.

וְהִנֵּה קֹדֶם בְּרִיאַת הָעוֹלָם אָז הָיָה הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מַיִם, וְלֹא הָיָה בְּכָלָל טֻמְאָה וְטָהֳרָה רַק הַכֹּל הָיָה קֹדֶשׁ, וְאָז לֹא הָיָה שַׁיָּךְ בְּכָלָל לוֹמַר הַלָּשׁוֹן טָהֳרָה, כִּי כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הָיָה מָלֵא מַיִם, אַחְדוּת הַפְּשׁוּט, כֻּלּוֹ קֹדֶשׁ, וְ'טָהֳרָה' שַׁיֶּכֶת רַק כְּשֶׁיֵּשׁ טֻמְאָה, 'וְנִטְהָרִים' מֵהַטֻּמְאָה, אָז שַׁיָּךְ הַלָּשׁוֹן 'טָהֳרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב יד, ד): "מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד". [פֵּרוּשׁ, שֶׁעִקַּר אֲחִיזַת הַטָּהֳרָה וְהַטֻּמְאָה, הוּא מִבְּחִינַת הִתְרַחֲקוּת מֵאֶחָד]. אֲבָל כְּשֶׁהָיְתָה אַחְדוּת הַפְּשׁוּט, אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא הָיְתָה שׁוּם טֻמְאָה בָּעוֹלָם עֲדַיִן - הַיְנוּ קֹדֶם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, אָז לֹא הָיָה שַׁיָּךְ בִּכְלָל הַדָּבָר הַזֶּה שֶׁל 'טָהֳרָה'. כִּי דַּיְקָא עַל יְדֵי הַטֻּמְאָה נִתְגַּלָּה וְנוֹלַד עִנְיַן הַטָּהֳרָה.

וְכֵן עוֹד דְּגִמְא כְּגוֹן בְּמָקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, וּבְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, אֵין שַׁיָּךְ הַלָּשׁוֹן 'טָהוֹר', אֶלָּא הַלָּשׁוֹן קָדוֹשׁ, לָמָּה? כִּי טָהוֹר שַׁיָּךְ רַק כְּשֶׁהָיְתָה טֻמְאָה וְנַעֲשָׂה טָהוֹר, אֲבָל אִם זֶה הָיָה תָּמִיד קָדוֹשׁ שֶׁזֶּה דָּבָר קָדוֹשׁ מֵעוֹלָם, אֵין שַׁיָּךְ בְּזֶה הַלָּשׁוֹן 'טָהֳרָה' אֶלָּא 'קָדוֹשׁ', וּכְדְגִמְא מַה שֶּׁשּׁוֹמְעִים אֵצֶל הָעוֹלָם הַרְבֵּה הַלָּשׁוֹן "קָדוֹשׁ מֵרֶחֶם אִמּוֹ", כִּי הַלָּשׁוֹן הַזֶּה 'קָדוֹשׁ' מִשְׁתַּמֵּשׁ רַק לְדָבָר שֶׁהָיָה תָּמִיד קָדוֹשׁ בְּלִי תַּעֲרוֹבוֹת טֻמְאָה כְּלָל, [אַגַּב מוֹהַרַ"שׁ לִגְלֵג עַל שִׁמּוּשׁ מָפְרָז בַּלָּשׁוֹן: "קָדוֹשׁ מֵרֶחֶם אִמּוֹ", וְכִי מִי הָיָה שָׁם שֶׁיָּכוֹל לְהָעִיד וְכוּ'] עַל־כָּל־פָּנִים הַלָּשׁוֹן 'טָהוֹר' שַׁיָּךְ רַק כְּשֶׁהָיְתָה 'טֻמְאָה מִקֹּדֶם' וְנַעֲשָׂה 'טָהוֹר', וְדַיְקָא מֵחֲמַת שֶׁיֵּשׁ דָּבָר כָּזֶה שֶׁל 'טֻמְאָה' אֶפְשָׁר לוֹמַר הָעִנְיָן שֶׁל 'טָהֳרָה', שֶׁ'נִּטְהָרִים מִטֻּמְאָתָם'.

וְזֶה הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲפִלּוּ אִם הוּא נִמְצָא בְּמָקוֹם שֶׁנִּמְצָא, שֶׁיִּתְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְיֵדַע אֶת הַיְדִיעָה הַזּוֹ שֶׁהוּא יָכוֹל לִהְיוֹת אִישׁ טָהוֹר, כִּי לִפְעָמִים אָדָם נִמְצָא בְּמַצָּב שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טֻמְאָה', הוּא נָפַל בִּמְכְשׁוֹלוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לְכַנּוֹת אוֹתָם בְּשֵׁם 'טֻמְאָה', וְהַמַּצְפּוּן הוֹרֵס אוֹתוֹ, הוּא מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ לְאָדָם הֶכִי גָּרוּעַ בָּעוֹלָם, וְהֶכִי טָמֵא וְכוּ', וּמִמֵּשׁ אוֹכֵל אֶת עַצְמוֹ מֵרֹב צַעַר שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ', צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁדַּיְקָא הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה 'אִישׁ טָהוֹר', כִּי דַּיְקָא מִטֻּמְאָה אֶפְשָׁר לְהִתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת טָהוֹר, כִּי אִם הוּא אַף

פַּעַם לֹא נָפַל לְאֵלּוּ הַמְקוֹמוֹת לֹא הָיָה שַׁיָּךְ בִּכְלָל לְהַגִּיד עָלָיו הַשֵּׁם ׳טָהוֹר׳, וַדַּיְקָא **אִם הוּא נִמְצָא בִּכְאֵלּוּ מְקוֹמוֹת הַמְכֻנִּים בְּשֵׁם טָמֵא, דַּיְקָא הוּא אִם יִקַּח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדַיִם יִתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת ׳אִישׁ טָהוֹר׳.**

וְזֶה דָּבָר הַנִּצְרָךְ מְאֹד לָדַעַת לְכָל אָדָם אֵיפֹה שֶׁרַק נִמְצָא, שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ עַצְמוֹ לוֹמַר שֶׁהוּא כְּבָר טָמֵא וְאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם תִּקָּוֶה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כִּי זוֹ טָעוּת גְּדוֹלָה, כִּי עַל כָּל הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים וְהַטְּהוֹרִים עָבַר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעָבַר, וְכֻלָּם הָיוּ לָהֶם נִסְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים עַד מְאֹד, וְכֻלָּם הִרְגִּישׁוּ אֶת אוֹתוֹ הַהַרְגָּשָׁה שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ, וְחָשְׁבוּ לֹא פַּעַם אֶחָד שֶׁמֵּהֶם כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוּם דָּבָר, אֲבָל הֵם הִתְחַזְּקוּ וְלֹא הִנִּיחוּ אֶת מְקוֹמָם לְהִשָּׁאֵר חַס וְשָׁלוֹם בְּדִכָּאוֹן וּבְיֵאוּשׁ וּבְטֻמְאָה, אֶלָּא קָמוּ וְהִתְחַזְּקוּ וְהִתְגַּבְּרוּ בְּכָל הַכֹּחוֹת וְהֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד מִכָּל הַנִּסְיוֹנוֹת וַאֲפִלּוּ אִם נָפְלוּ לֹא הִתְרַשְּׁלוּ מִלִּלְחֹם פַּעַם שֵׁנִית עִם הַיֵּצֶר, וְלֹא עָזְבוּ אֶת עַצְמָם, וַדַּיְקָא עַל יְדֵי זֶה זָכוּ לְמַה שֶּׁזָּכוּ לִהְיוֹת צַדִּיקִים גְּדוֹלִים כְּאֵלּוּ.

וְרוֹאִים שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם בָּעוֹלָם כָּל מִינֵי סְפָרִים שֶׁל סִפּוּרֵי צַדִּיקִים לָרֹב, וּבְעִקָּר מַה שֶּׁהַסְּפָרִים הָאֵלּוּ מִתְמַקְּדִים בְּיוֹתֵר הוּא לְסַפֵּר אֶת הַמּוֹפְתִים ... וְכוּ׳, וּמַה שֶּׁאַתָּה יָכוֹל לִכְתֹּב יוֹתֵר מוֹפְתִים אֲנָשִׁים אוֹהֲבִים אֶת זֶה יוֹתֵר, כִּי כֵּן הוּא דֶּרֶךְ הָעוֹלָם, וְזֶה מַה שֶּׁאֲנָשִׁים אוֹהֲבִים לִשְׁמֹעַ, אֲבָל מוֹהֲרָא״שׁ הָיָה רָגִיל לוֹמַר עַל זֶה, שֶׁאֵין הֶכֵי נָמֵי זֶה סֵפֶר מְאֹד יָפֶה - הַסִּפּוּרֵי הַמּוֹפְתִים שֶׁאַתָּה מְסַפֵּר, אֲבָל חָסֵר הַחֵלֶק הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַסִּדְרָה שֶׁל הַסִּפּוּרֵי צַדִּיקִים, וּמַה שֶּׁאַתָּה מוֹכֵר זֶה רַק חֵלֶק ב׳, וְאֵיפֹה חֵלֶק א׳? חֵלֶק א׳ שֶׁהוּא כָּל הַמַּשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכָל הַמְּנִיעוֹת וְכָל הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכָל הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁהָיָה לַצַּדִּיק עַד שֶׁנַּעֲשָׂה צַדִּיק, אֶת זֶה לֹא כָּתְבוּ. וְזֶה דָּבָר הַנִּצְרָךְ מְאֹד לַבְּרִיּוֹת, אֲנָשִׁים צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁלֹּא בְּיוֹם אֶחָד נַעֲשִׂים צַדִּיק, וְלֹא נוֹלְדִים צַדִּיק, וְגַם עַל הַצַּדִּיק עָבַר מַה שֶּׁעָבַר, אֶלָּא הַצַּדִּיק הִתְחַזֵּק וְהֶחֱזִיק מַעֲמָד וְלָכֵן נִגְדַּל לִהְיוֹת צַדִּיק, וְאִם אַתָּה תַּחְזִיק מַעֲמָד מִכָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳, גַּם אַתָּה תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה צַדִּיק.

וְעַיִן בִּלְקוּטֵי מוֹהֲר״ן (חֵלֶק א׳ סִימָן רנז) ״כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ״ וְכוּ׳ (דְּבָרִים כג). עַל פִּי מַעֲשֶׂה וְכוּ׳. שֶׁהִנִּיחָה לוֹ אִמּוֹ צַוָּאָה שֶׁמִּי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְסָבְלוֹ לֹא יַנִּיחֻנּוּ לִהְיוֹת אֲצָלוֹ, וְאִם לְאוֹ יִצְטָרֵךְ לְעֵזֶר מֵהָרְחוֹקִים עַל הַקְּרוֹבִים אֲצָלוֹ וְכוּ׳. (וַיִּתְבָּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר), עַיֵּן שָׁם. [וְלֹא כָּתוּב פֹּה מַה הָיָה הַסִּפּוּר, וְרַק בַּהַשְׁמָטוֹת מוּבָא הַסִּפּוּר וְכוּ׳, אֲשֶׁר יֵשׁ פֹּה מַעֲשֶׂה נוֹרָא מַה שֶּׁעָבַר עַל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאֲפִלּוּ לֹא הִדְפִּיסוּ אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, מַה שֶּׁהָיָה לְרַבֵּנוּ זַ״ל אֵיזֶה נִסָּיוֹן[א]. וְרַק בְּשִׁבְחֵי הָרַ״ן יֵשׁ מַה שֶּׁכֵּן הִדְפִּיסוּ מַה שֶּׁעָבַר עַל רַבֵּנוּ זַ״ל עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת וְנִסְיוֹנוֹת וְכוּ׳ עַד אֵין שִׁעוּר וּמִסְפָּר עַד שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל כְּבָר כִּמְעַט רָצָה לְהָרִים יָדַיִם וְלַעֲזֹב מֵרֹב הַבִּלְבּוּלִים וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁעָבַר עָלָיו כָּל־כָּךְ הָרַבֵּה, אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל לָקַח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדַיִם, וְעָשָׂה הַחְלָטָה חֲזָקָה שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מַה שֶּׁיַּעֲבֹר לֹא יָנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, רַק יַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, אֲפִלּוּ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מָה, הוּא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא עוֹזֵב, וּבְכָל זֹאת גַּם אָז עֲדַיִן עָבַר עָלָיו זַ״ל מַה שֶּׁעָבַר, אֲבָל הָיוֹת שֶׁכְּבָר עָשָׂה אֶת הַהַחְלָטָה הַחֲזָקָה שֶׁלּוֹ, לֹא הִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, אֶלָּא הִמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה, וְעָשָׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה שֶׁמַּעֲתָּה יִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, וְלָכֵן זָכָה לְהַגִּיעַ לְמַה שֶּׁהִגִּיעַ.

וְכֵן רוֹאִים אֶת הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי עֲקִיבָא אֲשֶׁר עַד אַרְבָּעִים שָׁנָה לֹא לָמַד וְכוּ׳ וְעָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, עַד שֶׁמִּתּוֹךְ כָּל הַמַּשְׁבְּרִים וְגַלִּים שֶׁעָבְרוּ עָלָיו, לָקַח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדַיִם כְּשֶׁרָאָה אֲשֶׁר ״אֲבָנִים שָׁחֲקוּ מַיִם׳ שֶׁהַמַּיִם עָשׂוּ נֶקֶב וְחוֹר בְּאֶבֶן חֲזָקָה, עָשָׂה לְעַצְמוֹ קַל וָחֹמֶר שֶׁגַּם לִבּוֹ הָאֶבֶן יִפָּתַח עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַנִּמְשָׁל לְמַיִם, וְלָקַח אֶת עַצְמוֹ אָז בְּיָדַיִם וְהָלַךְ לִלְמֹד תּוֹרָה עַד שֶׁנַּעֲשָׂה הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ ׳רַבִּי עֲקִיבָא׳, אֲשֶׁר מִשָּׁה רַבֵּנוּ מִבְּחַר הָאֱנוֹשִׁי טָעַן עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, (מִנָּחוֹת כט:) ׳רִבּוֹנוֹ

א. הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה מוּבָא בִּכְתָב יָד שֶׁל ר׳ אַלְטֶר מִשְּׁפֶּלִיק זַ״ל שֶׁשָּׁמַע אֶת זֶה מִגִּיסוֹ ר׳ אַבְרָהָם בֶּן ר׳ נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין זִי״ע, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה לוֹ נִסָּיוֹן קָשֶׁה מְאֹד מֵאֵיזוֹ אִשָּׁה חֲצוּפָה וְכוּ׳, בִּהְיוֹתוֹ בְּעִיר מֶעזִ׳יבּוּז׳ לְבַקֵּר אֶת הַהוֹרִים שֶׁלּוֹ, וְתָבֹ־עָה אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, וְתָכֶף וּמִיָּד בָּרַח רַבֵּנוּ זַ״ל מֵעִיר מֶעזִ׳יבּוּז׳ וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא נִפְרַד מֵהַהוֹרִים שֶׁלּוֹ, וְהַחֲצוּפָה רָצָה אַחַר הָעֲגָלָה וְכוּ׳, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הָאִין בְּבַעַל־עֲגָלָה שֶׁיִּסַּע כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְכָךְ נָצוֹל מִמֶּנָּה. וּפַעַם אַחַת יָשַׁב רַבֵּנוּ זַ״ל בְּחַדְרוֹ לְבַד, וְנִכְנַס הֶאָח שֶׁל הָאִשָּׁה וְהָיָה קָלְסְתֵּר פָּנָיו נִדְמֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ הָאִשָּׁה הַחֲצוּפָה (כְּדוֹמֶה שֶׁהָיוּ תְּאוֹמִים), וְרַבֵּנוּ זַ״ל לֹא דִּבֵּר אִתּוֹ כְּלָל, וְנִכְנְסָה בִּתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל אֶדֶל עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם וְרָאֲתָה שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל עוֹשֶׂה פַּרְצוּפִים וְכוּ׳, כְּאִלּוּ הוּא רוֹצֶה שֶׁיּוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִשָּׁם, וַיָּצְאָה בַּחוּץ וְקָרְאָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְהוּא אֲשֶׁר הוֹצִיא אֶת הָאִישׁ הַזֶּה מִבֵּיתוֹ, וְאָז הִתְקַיְּמָה הַצַּוָּאָה שֶׁאָמְרָה לוֹ אִמּוֹ שֶׁמִּי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְסוֹבְלוֹ לֹא יַנִּיחֻנּוּ לִהְיוֹת אֲצָלוֹ, וְאִם לְאוֹ יִצְטָרֵךְ לְעֵזֶר מֵהָרְחוֹקִים עַל הַקְּרוֹבִים אֲצָלוֹ וְכוּ׳, וְהָאִישׁ הַזֶּה אֲחַר שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל הָלַךְ וְקָנָה אֵצֶל עֶרֶל אֶחָד שֶׁמָּכַר פֵּירוֹת שֶׁעֲדַיִן לֹא הָיוּ רְאוּיִים לְמַאֲכָל אָדָם, וּמִחֲמַת שֶׁהָיָה רָעֵב מְאֹד וְאָכַל הַרְבֵּה פֵּירוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה קָלְקַל אֶת קִבָּתוֹ וְכוּ׳, וּמֵת עַל הָרְחוֹב. וְזֶה הַקֶּשֶׁר שֶׁל כָּל הַמַּאֲמָר. (מִכְתַּב מוֹהֲרָא״שׁ מִשּׁוּ״ת בְּרֶסְלֶב, מִיּוֹם ח׳ אֱלוּל תשע״ג).

שֶׁל עוֹלָם יֵשׁ לְךָ אָדָם כָּזֶה וְאַתָּה נוֹתֵן תּוֹרָה עַל יָדִי׳? כָּל־כָּךְ גָּדוֹל הָיָה רַבִּי עֲקִיבָא, וְהַכֹּל עַל יְדֵי הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁלּוֹ שֶׁהִתְחַזֵּק מִתּוֹךְ כָּל הַמַּשְׁבֵּרִים שֶׁלּוֹ עַד שֶׁנַּעֲשָׂה לְמַה שֶׁנַּעֲשָׂה.

עַל־כָּל־פָּנִים אָנוּ רוֹאִים מִכָּל זֶה מַה אָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אִם הוּא רַק לֹא יַעֲזֹב אֶת מְקוֹמוֹ אַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, וְזֶה נִקְרָא סְפוּרֵי צַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים וַהֲכִי נְכוֹנִים. כִּי לְסַפֵּר סְתָם אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים זֶה רַק כְּמוֹ חֲצִי סֵפֶר, וְהָעִקָּר חָסֵר מֵהַסֵּפֶר, כִּי מַה יֵּשׁ לִי מִכָּל זֶה שֶׁהוּא עָשָׂה מוֹפְתִים? הָעִקָּר הוּא לְסַפֵּר אֵיךְ הִגִּיעַ לְכָל זֶה, וּמַה עָבַר עָלָיו עַד שֶׁנַּעֲשָׂה לְבַעַל מוֹפֵת.

וּבֶאֱמֶת הַסִּפּוּרִים הָאֵלּוּ הַמְסַפְּרִים אֵיךְ שֶׁהַצַּדִּיק נַעֲשָׂה צַדִּיק, זֶהוּ הַמּוֹפְתִים הֲכִי גְּדוֹלִים שֶׁאֶפְשָׁר לְסַפֵּר עַל הַצַּדִּיק, וּכְמוֹ שֶׁרַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין זַ״ל הָיָה רָגִיל לוֹמַר כְּשֶׁבִּקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ שֶׁיְּסַפֵּר אֵיזֶה מוֹפֵת מֵרַבִּי נָתָן זַ״ל הָיָה אוֹמֵר: מוֹפֵת? אַ מוֹפֵת בִּין אִיךְ! [מוֹפֵת זֶה אֲנִי!], אִם מִנַּחְמָן שׁוֹאֵב מַיִם - נַעֲשֶׂה רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶעֶר, זֶה נִקְרָא מוֹפֵת! כִּי זֶהוּ הַמּוֹפֵת הֲכִי גָּדוֹל שֶׁאָדָם בַּעַל בְּחִירָה נִתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת עוֹבֵד הַשֵּׁם אֱמִתִּי וְלֹא עוֹזֵב אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶהוּ הַמּוֹפֵת הֲכִי גָּדוֹל, וּכְמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִים בִּתְהִלִּים גַּם כֵּן שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אוֹמֵר עַל עַצְמוֹ (תְּהִלִּים עא, ז): ״כְּמוֹפֵת הָיִיתִי לָרַבִּים״, כִּי הַמּוֹפֵת הֲכִי גָּדוֹל הוּא, שֶׁאָדָם בַּעַל בְּחִירָה מַחֲזִיק מַעֲמָד מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו וְלֹא עוֹזֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְקַשֵּׁר מַהֲרַ״י נ״י אֶת כָּל הָעִנְיָן לְפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, כִּי הִנֵּה הַמְפָרְשִׁים שׁוֹאֲלִים, הֲרֵי פָּרָשָׁתֵנוּ מַתְחִיל **״אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים וְכוּ׳ וְאִם נְקֵבָה תֵּלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ״** הֲרֵי הַפָּרָשָׁה הַזֹּאת מְדַבֶּרֶת מִטְּמֵאַת מְצוֹרָע, וְאֵיךְ נִכְנֶסֶת פֹּה טְמֵאַת יוֹלֶדֶת? וְעוֹד קָשֶׁה הֲרֵי כְּשֶׁנּוֹלָד לְמִישֶׁהוּ בֵּן אוֹ בַּת, הֲרֵי זוֹ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְאֵיךְ נִכְנַס פֹּה עִנְיָן שֶׁל טְמֵאָה, לָמָּה שֶׁתִּהְיֶה הָאִשָּׁה טְמֵאָה פֹּה כְּשֶׁנּוֹלָד לָהּ בֵּן אוֹ בַּת, הֲלֹא כְּשֶׁנּוֹלָד לְמִישֶׁהוּ יֶלֶד עוֹשִׂים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, אִם נוֹלָד בֵּן עוֹשִׂים בְּרִית, וְאֵצֶל בַּת עוֹשִׂים קִדּוּשׁ, וְכֻלָּם שְׂמֵחִים, וְאֵיךְ נִכְנַס בִּכְלָל פֹּה עִנְיָן שֶׁל טְמֵאָה - שֶׁהָאִשָּׁה תִּהְיֶה טְמֵאָה? אֶלָּא זֶה בָּא לְרַמֵּז לָאָדָם שֶׁתֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁנּוֹלָד כְּבָר יֵשׁ אֶת הָעִנְיָן שֶׁל טְמֵאָה! וְלָמָּה? בִּכְדֵי לְהַרְאוֹת לוֹ אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה אֲשֶׁר עִקַּר עֲבוֹדָתוֹ הוּא לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, וְדַיְקָא מִתּוֹךְ הַטְּמֵאָה שֶׁכְּבָר הִתְחִיל מִיָּד בִּבְיאָתוֹ לָזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ הוּא לְהִתְגַּבֵּר לַהֲפֹךְ טְמֵאָה לְטָהֳרָה, וְזֶה עִקַּר עֲבוֹדָתוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם, לְהִטָּהֵר מִכָּל הַטְּמֵאוֹת, וְזֶה מַה שֶּׁאוֹמְרִים לַיֶּלֶד שֶׁמַּתְחִיל כְּבָר לְהִתְגַּבֵּר מִתּוֹךְ טְמֵאָתוֹ וּלְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עֹז וְלַהֲפֹךְ אֶת הַכֹּל לְטָהֳרָה, כִּי זֹאת הִיא עֲבוֹדָתוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם, לְהִתְחַזֵּק מִתּוֹךְ הַטְּמֵאָה, וְלַהֲפֹךְ אֶת הַטְּמֵאָה לְטָהֳרָה. וְאַף אִם יַעֲבוֹר עָלָיו מַה, יַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא יִשְׁבֹּר, אֶלָּא יַעֲלֶה אֶת הַטְּמֵאָה לְטָהֳרָה, וְאִם אָכֵן יִהְיֶה לַיֶּלֶד הֶחָדָשׁ שֶׁכֻּלּ, יִזְכֶּה לְהַעֲלוֹת אֶת הַטְּמֵאָה לְטָהֳרָה. וְיִזְכֶּה לַטַּהֲרָה הָאֲמִתִּית שֶׁלְּכָךְ נוֹצַר.

כִּי זֶה כְּלָל גָּדוֹל שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת אֲשֶׁר דַּיְקָא עַל יְדֵי הַטְּמֵאָה אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְטָהֳרָה, הַיְנוּ שֶׁדַּיְקָא אָדָם שֶׁהוּא בְּמַצָּב שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה טָמֵא, וְהוּא מִתְגַּבֵּר וְלֹא נוֹתֵן לְהַיֵּצֶר הָרַע לְטַמֵּא אוֹתוֹ. אוֹ אִם הוּא כְּבָר נָפַל לְטֻמְאָה חַס וְשָׁלוֹם וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ וְלֹא נִשְׁאַר בְּטֻמְאָתוֹ אֶלָּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּהִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לָצֵאת מֵהַטְּמֵאָה, וּמוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ לְטָהֳרָה, אֲזַי דַּיְקָא אָז הוּא יָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה.

וּמְעַנְיֵן לְהָעִיר מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסֵפֶר ׳כֶּסֶף מִשְׁנֶה׳ עַל הָרַמְבַּ״ם, שֶׁחִבְּרוֹ הַ׳בֵּית יוֹסֵף׳ זי״ע, הוּא מֵבִיא חֲקִירָה, וְשׁוֹאֵל, מַהִי הַהֲלָכָה? מָתַי נַעֲשֶׂה הָאָדָם הַטּוֹבֵל בְּמִקְוֶה טָהוֹר? הַאִם הוּא נַעֲשֶׂה טָהוֹר תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁטּוֹבֵל אֶת עַצְמוֹ אֲפִילוּ שֶׁהוּא עֲדַיִן נִמְצָא מִתַּחַת לַמַּיִם? אוֹ דַּוְקָא כְּשֶׁעָלָה מִתּוֹךְ הַמַּיִם נַעֲשֶׂה טָהוֹר? וְהַנַּפְקָא־מִינָה יִהְיֶה, לְמָשָׁל - אִם מִישֶׁהוּ יִדְחֹף לוֹ לְתוֹךְ פִּיו חֲתִיכַת קָרָקֹשִׁים מִתַּחַת לַמַּיִם הַאִם יִהְיֶה לוֹ מָתָר לֶאֱכֹל אוֹתָהּ, כִּי כְּבָר טָבַל, וְהַטֻּמְאָה כְּבָר הָלְכָה? אוֹ הַאִם אוֹמְרִים שֶׁעֲדַיִן הוּא טָמֵא עַד שֶׁיּוֹצֵא מֵהַמַּיִם? וְהוּא מְבֻאָר שָׁם לַהֲלָכָה אֲשֶׁר דַּיְקָא כְּשֶׁעָלָה מִן הַמַּיִם לָאֲוִיר הָעוֹלָם, אָז הוּא נַעֲשֶׂה טָהוֹר.

וְלִפְי דְּבָרֵינוּ זֶה מוּבָן מְאֹד, כִּי דַּיְקָא כְּשֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּמָקוֹם שֶׁהוּא מָכְשָׁר לְקַבֵּל טֻמְאָה, וְהוּא יָכוֹל לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה ׳טָמֵא׳, דַּיְקָא בָּזֶה הַמָּקוֹם שָׁיְךְ טָהֳרָה. אֲבָל כְּשֶׁהוּא מִתַּחַת לַמַּיִם, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל אָז לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה טָמֵא, כְּדִגְמַת קֹדֶם הַבְּרִיאָה שֶׁהָאָרֶץ הָיְתָה כְּלוֹ מַיִם, וְלֹא הָיָה שַׁיָּךְ דָּבָר כָּזֶה שֶׁל טֻמְאָה בִּכְלָל, אָז אֵינוֹ שַׁיָּךְ גַּם טָהֳרָה. כִּי טָהֳרָה שַׁיֶּכֶת רַק בְּמַצָּב שֶׁאַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת טָמֵא, וְאַתָּה שׁוֹמֵר אֶת עַצְמְךָ וְלֹא

מְטַמֵּא אֶת עַצְמְךָ, זֶה נִקְרָא טָהוֹר. אֲבָל הֱיוֹת אֲשֶׁר מִתַּחַת לַמַּיִם לֹא שַׁיָּךְ לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה טָמֵא, לָכֵן לֹא שַׁיָּךְ גַּם לִהְיוֹת טָהוֹר. אֶלָּא דַּיְקָא כְּשֶׁאַתָּה עוֹמֵד בְּמַצָּב שֶׁאַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה טָמֵא, אָז שַׁיָּךְ עִנְיַן שֶׁל טָהֳרָה. וְזֶה לְמוּד הִתְחַזְּקוּת עָמֹק עָמֹק לְהָאָדָם, שֶׁלִּבַּל יִפּוֹל כְּשֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא בְּמַצָּב שֶׁל טָמֵא, כִּי דַּיְקָא זֶה מַרְאֶה לוֹ שֶׁהוּא יָכוֹל לִהְיוֹת אִישׁ טָהוֹר, כִּי רַק מִי שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה טָמֵא רַק הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת טָהוֹר. וְלָכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּאֵיזֶה מַצָּב יָרוּד שֶׁרַק נִמְצָא, וּלְהִשְׁתּוֹקֵק וּלְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִזְכּוֹת לִהְיוֹת אִישׁ טָהוֹר, וְדַיְקָא עַל יְדֵי שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אֶת מְקוֹמוֹ וְיִתְעַקֵּשׁ וִיבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל טָהֳרָה, יִזְכֶּה לְבַסּוֹף בֶּאֱמֶת לְטָהֳרָה, רַק שֶׁלֹּא יֵיאַשׁ אֶת עַצְמוֹ מִלְּצְעֹק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה תָּמִיד, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מִתּוֹךְ אֵיזֶה מַצָּב שֶׁל טָמֵא שֶׁרַק לֹא יִהְיֶה, אִם רַק לֹא יֵיאַשׁ אֶת עַצְמוֹ וְיִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הַטָּהֳרָה יִזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְבַסּוֹף לְטָהֳרָה גְּדוֹלָה וַאֲמִתִּית, אַשְׁרֵי לוֹ.

וְזֶה גַּם מַה שֶּׁאָנוּ רוֹאִים אֲשֶׁר תֵּכֶף בְּהַתְחָלַת הַסִּדְרָה שֶׁכָּתוּב מֵעִנְיַן טֻמְאַת יוֹלֶדֶת אֲשֶׁר כְּפִי דְּבָרֵינוּ זֶה בָּא לְהַגִּיד לוֹ שֶׁדַּיְקָא מִתּוֹךְ הַטֻּמְאָה שֶׁחָל עָלָיו כְּבָר מִתְּחִלַּת בִּיאָתוֹ לָעוֹלָם דַּיְקָא מִכֹּחַ זֶה יוּכַל לְהִתְעַלּוֹת מַעְלָה מַעְלָה וְלַהֲפֹךְ אֶת הַטֻּמְאָה לְטָהֳרָה שֶׁזּוֹ כָּל עֲבוֹדָתוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם, תֵּכֶף וּמִיָּד בְּפָסוּק שֶׁאַחֲרֵי זֶה מַה כָּתוּב? ׳מְצֹרַעַת מִילָה׳! כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא: וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ;** אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת מְצֹרַעַת מִילָה הֵרֵי כְּבָר כְּתוּבָה בְּפָרָשַׁת לֶךְ־לְךָ, וְלָמָּה נִשְׁנֵית עוֹד הַפַּעַם פֹּה בְּפָרָשָׁתֵינוּ פָּרָשַׁת תַּזְרִיעַ?

וּבֶאֱמֶת הַמְצֹרָה הַזֹּאת מִתְקַיֶּמֶת כַּאֲשֶׁר הַיֶּלֶד אַפִלּוּ לֹא יוֹדֵעַ מֵחַיָּיו כְּלָל, וְלֹא שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ כְּלָל הַאִם לַעֲשׂוֹת לוֹ בְּרִית אוֹ לֹא, כִּי עִקַּר שָׁכַר הַמִּצְוָה הוּא מְקֻבָּל כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרִית לַבֵּן שֶׁלּוֹ, שֶׁאָז מַרְאֶה לְדַעַת שֶׁאָכֵן הָיָה בִּרְצוֹנוֹ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת גַּם עַל עַצְמוֹ, כִּי הֲרֵי הוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה וְעוֹשֶׂה בְּרִית מִילָה גַּם עַל בָּנָיו, וְלָכֵן אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁל הַבְּרִית מִילָה אֶת הַנִּסָּח "הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵךְ בַּעַל בְּרִית הַמִּילָה, אֲשֶׁר שָׂשׂ לַעֲשׂוֹת צֶדֶק בְּגִילָה, ׳וְיִשַׁלֵּם פָּעֳלוֹ וּמַשְׂכֻּרְתּוֹ כְּפוּלָה׳ וְיִתְנֵהוּ לְמַעְלָה לְמַעְלָה", וְלָמָּה מַשְׂכֻּרְתּוֹ ׳כְּפוּלָה׳? אֶלָּא הַסִּבָּה הִיא, כִּי עַכְשָׁו מְקֻבָּל שָׂכָר גַּם עַל הַמִּצְוָה שֶׁלּוֹ בְּעַצְמוֹ, שֶׁעָשׂוּ לוֹ בְּרִית כְּשֶׁעֲדַיִן הָיָה קָטָן וְלֹא יָדַע כְּלָל, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרִית לִבְנוֹ בִּרְצוֹנוֹ הַטּוֹב, הוּא מְקֻבָּל שָׂכָר גַּם עַל הַבְּרִית שֶׁעָשׂוּ לוֹ, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ מַשְׂכֻּרְתּוֹ כְּפוּלָה, אֲבָל בְּכָל זֹאת מַה בָּאָה הַמִּצְוָה הַזֹּאת לְלַמְּדֵנוּ פֹּה בְּפָרָשָׁתֵינוּ כְּשֶׁהִיא כְּבָר כְּתוּבָה בְּפָרָשַׁת לֶךְ־לְךָ?

אֶלָּא זֶה בָּא לוֹמַר לְהָאָדָם, הִנֵּה בָּאתָ לָזֶה הָעוֹלָם, וּכְבָר בִּירִידַת נִשְׁמָתְךָ לָזֶה הָעוֹלָם נִתְהַוָּה פֹּה אֵיזֶה עִנְיַן שֶׁל טֻמְאָה בִּכְדֵי לָתֵת לְךָ אֶת הָאֶמְצָעִים לְהִתְעַלּוֹת עַל יָדָם בִּקְדֻשָּׁה וּלְהָפְכוֹ לְטָהֳרָה. וְלָכֵן בָּא הַפָּסוּק שֶׁאַחֲרֵי זֶה לוֹמַר לָאָדָם, דַּע לְךָ אֲהוּבִי בְּנִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הַמַּפְתֵּחַ אֵיךְ לַעֲלוֹת לְטָהֳרָה הוּא דַּיְקָא עַל יְדֵי מִצְוַת מִילָה, וּשְׁמִירַת הַבְּרִית קֹדֶשׁ, וְדַיְקָא עַל יָדָהּ תִּזְכֶּה לַטָּהֳרָה הַנְּכוֹנָה, כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת הִיא הַמִּצְוָה אֲשֶׁר מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לַמַּדְרֵגוֹת הֲכִי עֶלְיוֹנוֹת, כִּי לִהְיוֹת נִקְרָא צַדִּיק הוּא עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית קֹדֶשׁ (עַיֵּן לְקוּטֵי מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לא); וְזֶה מַה שֶּׁהַפָּסוּק בָּא לְרַמֵּז לוֹ, אֲשֶׁר תֵּכֶף בִּבְיאָתוֹ לָזֶה הָעוֹלָם, שֶׁלִּבַּל יַזְנִיחַ מִלְּחֹם עִם הַיֵּצֶר הָרַע הַזֶּה הַמְפַתֶּה אוֹתוֹ לְפִגֵּם חַס וְשָׁלוֹם בִּבְרִית קֹדֶשׁ, וְתָמִיד יִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים שֶׁבָּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לִשְׁמוֹר אֶת בְּרִיתוֹ, וְדַיְקָא עַל יְדֵי יְגִיעָתוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל יְדֵי הִתְגַּבְּרוּתוֹ בַּנִּסָּיוֹן הַזֶּה, דַּיְקָא עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְטָהֳרָה עֶלְיוֹנָה, וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּסֵפֶר יְצִירָה (פֶּרֶק א׳) אֲשֶׁר בְּרִית הַלָּשׁוֹן מְכֻוָּנֶת כְּנֶגֶד בְּרִית הַמָּעוֹר, וּמִי שֶׁנִּזְהָר בְּקִדֻּשַׁת הַדִּבּוּר וְשׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִית הַלָּשׁוֹן שֶׁלּוֹ, שֶׁלֹּא יִתְלַכְלֵךְ בְּדִבּוּרִים אֲסוּרִים לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוּת וְכוּ׳, אָזַי בְּיָדוּעַ שֶׁגַּם בְּרִית הַמָּעוֹר מִתְקַן אֶצְלוֹ. וּלְהֵפֶךְ אָדָם שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר אֶת דִּבּוּרוֹ וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, דְּבָרִים בְּטֵלִים וּלְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוּת הַהֵפֶךְ מוּבָן מִמֵּילָא, אֲשֶׁר גַּם הַבְּרִית הַמָּעוֹר אֵינוֹ מִתְקַן אֶצְלוֹ, רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

וּבֶאֱמֶת מַה שֶּׁכָּתוּב בְּ׳סֵפֶר הַיְצִירָה׳ אֲשֶׁר בְּרִית הַלָּשׁוֹן וּבְרִית הַמָּעוֹר, הַיְנוּ שְׁמִירַת הַבְּרִית - וּשְׁמִירַת הַלָּשׁוֹן, תְּלוּיוֹת זוֹ בְּזוֹ; זֶה מְרֻמָּז בְּתוֹךְ מִצְוַת מִילָה בְּעַצְמָהּ, כִּי ׳מִילָה׳ פֵּרוּשׁוֹ ׳בְּרִית מִילָה׳, אֲבָל ׳מִילָה׳ פֵּרוּשָׁהּ גַּם ׳תֵּבָה׳ עַל דֶּרֶךְ שֶׁאוֹמְרִים ׳מִלָּה בְּסֶלַע׳, אוֹ ׳אַקְדָּמוּת מִלִּין׳ שֶׁפֵּרוּשׁוֹ תֵּבָה שֶׁבְּדִבּוּר, כִּי שְׁתֵּיהֶן תְּלוּיוֹת זוֹ בְּזוֹ, הַיְנוּ הֵן מִצְוַת מִילָה, וְהֵן שְׁמִירַת תֵּבַת הַדִּבּוּר, שְׁתֵּיהֶן תְּלוּיוֹת זוֹ בְּזוֹ, וְעַל יְדֵי מִצְוַת מִילָה וּשְׁמִירַת הַבְּרִית זוֹכִים לַעֲלוֹת הַשְּׁמַיְמָה בְּמַדְרֵגוֹת

גְּדוֹלוֹת וְכַמּוּבָא בַּתִּקּוּנִים (הַקְדָּמָה) מ״י י״עֶל״ה ל״נ״ו ה״שְׁמִימָ״ה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת מִילָ״ה, וְסוֹפֵי תֵּבוֹת הֲוָיָ״ה; שֶׁעַל יְדֵי מִצְוַת מִילָה זוֹכִים לְהִתְעַלּוֹת בַּמַּדְרֵגוֹת הֲכִי עֶלְיוֹנוֹת וּלְהַדְבֵּק בַּהֲוָיָ״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וַיִּקְרָא עַל יְדֵי קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר עַל יְדֵי רִבּוּי דִּבּוּרֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּבִפְרָט לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת עוֹד פֶּרֶק וְעוֹד פֶּרֶק, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת מִי שֶׁיָּכוֹל לוֹמַר חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, [שֶׁזֶּה הָיָה עִקַּר גְּדוֹל אֵצֶל מוֹהֲרָא״שׁ זי״ע], וְכֵן עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַדִּבּוּר מִלְּשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוּת וְכוּ׳, עַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לִקְדֻשַּׁת הַבְּרִית, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַבְּרִית הַלָּשׁוֹן שֶׁלּוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת עוֹד פֶּרֶק וְעוֹד פֶּרֶק כַּמָּה שֶׁהוֹלֵךְ לְתָפֵס כָּל יוֹם עוֹד וְעוֹד פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וַדַּפִּים גְּמָרָא וְכוּ׳, וְכָךְ מְקֻבָּלֶת נִשְׁמָתוֹ טָהֳרָה עֶלְיוֹנָה אֲשֶׁר אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וְגַם בְּרִית הַמָּעוֹר מִתְתַּקֵּן אֶצְלוֹ.

וְהִנֵּה הַמְצֹרָע הוּא הָיָה יוֹשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יג, מו) **כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ**, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְדַבֵּר עִם אַף אֶחָד, הֶפֶךְ הַפֶּגֶם שֶׁדִּבֵּר וּפִטְפֵּט כָּל מַה שֶּׁעָלָה עַל רוּחוֹ, לָכֵן צָרִיךְ עַכְשָׁו לָשֶׁבֶת בְּשֶׁקֶט וּלְהִתְבּוֹנֵן וּלְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְחָרֵט עַל כָּל מַה שֶּׁעָבַר, וְלֹא לְדַבֵּר עִם אַף אֶחָד בָּעוֹלָם (וְיֵשׁ לְעַיֵּן מַה הָיוּ הַפּוֹסְקִים דָּנִים לַהֲלָכָה כְּשֶׁהָיְתָה בָּאָה לִפְנֵיהֶם שְׁאֵלָה, הַאִם מֻתָּר לוֹ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ פֶּלֶאפוֹן לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו בַּטֶּלֶפוֹן, כִּי הֲרֵי הָיָה צָרִיךְ לְהִבָּדֵל וְלִהְיוֹת בּוֹדֵד מִכָּל הָעוֹלָם, אֲבָל לְכְאוֹרָה הָיָה מִמֵּילָא יוֹשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם שֶׁאֵין קֶלִיטָה, וְלָכֵן לֹא הָיְתָה שַׁיָּכֶת הַקְּשָׁיָא הַזֹּאת).

וְזֶה גַּם הָעִנְיָן לָמָּה צָרִיךְ שְׁתֵּי צִפֳּרִים לְטָהֳרַת הַמְצֹרָע, אֲשֶׁר מוֹהֲרָא״שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר, לָמָּה שְׁתֵּי צִפֳּרִים? כִּי מַחֲמַת שֶׁהוּא פִּטְפֵּט כְּמוֹ צִפּוֹר עַל כֵּן מְבִיאִים שְׁתֵּי צִפֳּרִים, צִפּוֹר אַחַת צְרִיכִים לִשְׁחֹט, לְרַמֵּז לוֹ אֲשֶׁר מִצַּד אֶחָד צָרִיךְ לִשְׁחֹט אֶת הַדִּבּוּרִים הָאֲסוּרִים שֶׁל לָשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוּת, וְאָסוּר לְדַבֵּר דִּבּוּרִים כָּאֵלּוּ כְּלָל כְּלָל לֹא. וְהַצִּפּוֹר הַשֵּׁנִיָּה (וַיִּקְרָא יד, ז): **וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה** - שֶׁמְּשַׁלְּחִים אוֹתָהּ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה, שֶׁזֶּה בָּא לְרַמֵּז לְהָאָדָם אֶת הָעִנְיָן שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת שֶׁהוֹלְכִים עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה לְהִתְבּוֹדֵד וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַדִּבּוּר בְּקֻדְשָׁה לְדַבֵּר דִּבּוּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

כִּי עִקַּר הַפֶּגֶם שֶׁמַּחֲמָתוֹ נֶאֱרַע לוֹ לַמְצֹרָע כָּל הַנֶּגַע הַזֶּה, הוּא מַחֲמַת שֶׁדִּבֵּר וּפִטְפֵּט רַע עַל כֻּלָּם, וְלֹא רָצָה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְאַף אֶחָד. כִּי בֶּאֱמֶת אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ תַּאֲוָה כָּזוֹ לְדַבֵּר וּלְפַטְפֵּט תָּמִיד וְרוֹצֶה לְדַבֵּר סְתָם עִנְיָנִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, לַבְּרִיאוּת, אֵין בָּזֶה בְּעָיָה, תְּדַבֵּר כַּמָּה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה, מֻהַבָּקֵר עַד הָעֶרֶב וּמֵהָעֶרֶב עַד הַבֹּקֶר, רַק אַל תְּדַבֵּר מֵאֲחֵרִים.

וּכְמוֹ שֶׁמְּסַפֵּר עַל הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הֶחָפֵץ חַיִּים זַצַ״ל אֲשֶׁר פַּעַם אַחַת נָסַע בָּעֲגָלָה עִם עוֹד אֵלּוּ אֲנָשִׁים וּפָחַד הֶחָפֵץ חַיִּים מְאֹד שֶׁיְּדַבְּרוּ מֵאֲנָשִׁים אֲחֵרִים וְיִכָּנְסוּ בַּחֲשָׁשׁ לְשׁוֹן הָרַע, אָז מַה עָשָׂה הֶחָפֵץ חַיִּים, הִתְחִיל לַעֲשׂוֹת שִׂיחָה מְסוּיֶמֶת, וְהִכְנִיס אֶת כָּל הַנּוֹסְעִים לְתוֹךְ שִׂיחָה עֲמוּקָה שֶׁל סוּסִים, וְכָךְ אָמַר לָהֶם, אַתֶּם רוֹאִים שְׁנֵי הַסּוּסִים הָאֵלּוּ הַסּוֹחֲבִים אֶת הָעֲגָלָה? הֵם סוּסִים טוֹבִים וַחֲזָקִים מְאֹד! עָנָה וְאָמַר אָדָם אַחֵר שֶׁיָּשַׁב בְּתוֹךְ הָעֲגָלָה, מַה? זֶה סוּס טוֹב? הַסּוּסִים שֶׁבָּאִים מִמִּדִינַת פְּלוֹנִית הֵם סוּסִים יוֹתֵר טוֹבִים מִסּוּסִים הָאֵלּוּ, וְכָךְ הִתְחִילוּ לְהִתְפַּלְפֵּל בְּעִנְיַן הַסּוּס אֵיזֶה סוּס יוֹתֵר טוֹב, וְאֵיזֶה פְּחוֹת טוֹב, וְאַחַר כָּךְ עָמַד אִישׁ שְׁלִישִׁי וְאָמַר אֶת חַוַּת דַּעְתּוֹ שֶׁשְּׁנֵי הַסּוּסִים מִשְּׁתֵּי הַמְּדִינוֹת שֶׁדִּבְּרוּ אוֹדוֹתָם שְׁנֵיהֶם אֵינָם כָּל כָּךְ טוֹבִים כְּמוֹ הַסּוּס הַבָּא מִמְּדִינָה שְׁלִישִׁית שֶׁהוּא הֶחָשִׁיב לַהֲכִי טוֹבִים, וְכָךְ עָבַר כָּל הַנְּסִיעָה עִם שִׂיחוֹת שֶׁל סוּסִים, וְהִנֵּה הִגִּיעוּ לְמָחוֹז חֶפְצָם בְּשָׁלוֹם וְשָׂמַח הֶחָפֵץ חַיִּים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה עַל אֲשֶׁר הִצְלִיחַ לְהִתְחַמֵּק מִלְּדַבֵּר לָשׁוֹן הָרַע עַל הַדֶּרֶךְ, וְהִתְפַּטֵּר עִם 'שִׂיחַת סוּסִים', הָעִקָּר לֹא לְדַבֵּר מֵאֲנָשִׁים אֲחֵרִים, שֶׁיְּכוֹלִים לְהָבִיא לְלָשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוּת.

וְכָל זֶה מְקֻבָּלִים מֵהַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יג, ב): **וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים** [שֶׁבָּזֶה רוֹאִים גַּם אֶת מַעֲלַת הֶחְבֵּר טוֹב שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם שֶׁאִם יֵשׁ לְאָדָם חָבֵר טוֹב יִזְכֶּה שֶׁהוּא יָבִיא אוֹתוֹ אֶל הַכֹּהֵן, וְיִקָּרֵב אוֹתוֹ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תִּקּוּנוֹ הַנִּצְחִי] כִּי הִנֵּה אָדָם שֶׁקָּרָה לוֹ נֶגַע, קֹדֶם זֶה הִתְחִיל בַּבַּיִת, וְאִם לֹא עָשָׂה תְּשׁוּבָה זֶה הָלַךְ יוֹתֵר קָרוֹב לְבִגְדָיו, וְאִם עֲדַיִן לֹא לָקַח מוּסָר לְעַצְמוֹ זֶה עָלָה עַל גּוּפוֹ, וְאִם הוּא הָיָה רוֹצֶה לְהַסְתִּיר אֶת זֶה וְרָץ לַחֲנוּת שֶׁמְּמַנֶּה קָנָה אֶת הַחֲלִיפָה וְהָיָה צוֹעֵק עֲלֵיהֶם "מַה מְּכַרְתֶּם לִי פֹּה בְּתוֹר חֲלִיפָה יָפָה, הֲרֵי יֵשׁ פֹּה נֶגַע וְכֻלָּם"? מֶקַח טָעוּת! זוֹ סְחוֹרָה לֹא טוֹבָה! הָיְתָה הַחֲבֵרָה עוֹנָה לוֹ, אֲנַחְנוּ לֹא אֲשֵׁמִים! אֲנַחְנוּ מְכָרְנוּ לְךָ סְחוֹרָה טוֹבָה! חֲלִיפָה טוֹבָה! רַק אַתָּה דִּבַּרְתָּ לְשׁוֹן הָרַע!

וְאֵין לוֹ בְּרֵירָה רַק לָלֶכֶת אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁזֶּה "וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים" הַיְנוּ שֶׁהַחֲבֵרִים אוֹמְרִים לוֹ, מַה אִתְּךָ, לָמָּה אַתָּה כָּל כָּךְ מִלְכְלֵךְ, לֵךְ לַצַּדִּיק, וְהַצַּדִּיק יְתַקֵּן אוֹתְךָ, אַתָּה צָרִיךְ רְפוּאָה רוּחָנִית עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בְּדִבּוּרְךָ.

וְכָתַב הָרַמְבַּ״ם זַ״ל אֲשֶׁר פַּעַם כְּשֶׁהָיָה לְאָדָם חוֹלֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ לֹא הָיָה הוֹלֵךְ לְהָרוֹפֵא, אֶלָּא הָיָה הוֹלֵךְ לַצַּדִּיק, לַכֹּהֵן, שֶׁיַּגִּיד לוֹ בַּמֶּה פָּגַם, וּמַה עָלָיו לְתַקֵּן, וְכָךְ הָיְתָה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵימָה.

אֲבָל לִפְעָמִים מוֹצְאִים אָדָם, שֶׁאוֹמֵר תַּעֲזֹב אוֹתִי, אֲנִי לֹא צָרִיךְ כְּלוּם, אֲנִי בְּסֵדֶר, אָז אֵין מַה לַּעֲשׂוֹת, (כִּי אֵין רוֹצֶה לְבַטֵּל עַצְמוֹ לַצַּדִּיק).

וְכָמוֹ שֶׁדִּבַּרְנוּ שֶׁיֵּשׁ מְטַהֵר וְיֵשׁ מְטַהֵר (וַיִּקְרָא יד, יא), שֶׁהַחִלּוּק בֵּינֵיהֶם הוּא הַנְּקֻדָּה מִתַּחַת לְהָאוֹת מ׳ שֶׁל ׳מְטַהֵר׳ אוֹ ׳מְטַהֵר׳ כִּי לְהַכֹּהֵן הַמְּטַהֵר אֶת הַמְּצֹרָע יֵשׁ נְקוּד שְׁוָא מִתַּחַת לָאוֹת מ׳ כזה מְ׳, שֶׁזֶּה בְּצוּרַת שְׁתֵּי נְקֻדּוֹת זוֹ עַל גַּב זוֹ, וְהַמְּצֹרָע שֶׁמְּטַהֲרִים אוֹתוֹ עַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ נְקוּדַת חִירִק מִתַּחַת לְהָאוֹת מ׳ כזה מִ׳ שֶׁהוּא בְּצוּרָה שֶׁל נְקוּדָה אַחַת תַּחַת הָאוֹת מ׳, נִמְצָא שֶׁהַמְּצֹרָע שֶׁהוּא הַמְּטַהֵר יֵשׁ לוֹ עִם נְקוּדָה אַחַת פָּחוֹת מֵהַכֹּהֵן הַמְּטַהֵר אוֹתוֹ, כִּי הַהֶפְרֵשׁ בֵּינֵיהֶם הוּא הַנְּקֻדָּה אַחַת יוֹתֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַל חֲבֵירוֹ, וְהַמְּצֹרָע הוּא בַּעַל גַּאֲוָה וְלֹא רוֹצֶה לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ לְאַף אֶחָד, וְלָכֵן בָּא לוֹ הַנֶּגַע, כִּי בֶּאֱמֶת לֹא מְבַקְּשִׁים מִמְּךָ שֶׁתַּחֲזִיק אֶת הַצַּדִּיק כְּמִי שֶׁהוּא עָף בַּשָּׁמַיִם וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק כָּל מַה שֶּׁמְּבַקְּשִׁים מִמְּךָ הוּא שֶׁתֵּדַע שֶׁיֵּשׁ אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ נְקֻדָּה יוֹתֵר מִמְּךָ, הוּא לָמַד קְצָת יוֹתֵר מִמְּךָ, הוּא עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם מַשֶּׁהוּ יוֹתֵר מִמְּךָ, אָז אַתָּה כְּבָר יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עַצְמְךָ אֵלָיו, שֶׁזֶּה כָּל הָעִנְיָן שֶׁהַמְּטַהֵר צָרִיךְ לְהַגִּיעַ עַכְשָׁו לְהַמְּטַהֵר לָדַעַת שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עַצְמִי לְאָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ נְקֻדָּה יוֹתֵר מִמֶּנִּי, וְרַק אִם אֲנִי אָבוֹא אֵלָיו וַאֲבַטֵּל אֶת עַצְמִי אֵלָיו תִּהְיֶה לִי טָהֳרָה, וְאִם אֲנִי אַחְזִיק אֶת עַצְמִי בִּגְדֻלּוּת וּבְגַאֲוָה לֹא אֶקָּבֵל טָהֳרָה, וְאַף אִם אֶקַּח מִשְׁחָה טוֹבָה וְכוּ׳, וְהַנֶּגַע יִתְרַפֵּא, בְּגַשְׁמִיּוּת זֶה טוֹב, וּבְגַשְׁמִיּוּת זֶה הוֹלֵךְ כָּךְ, שֶׁהִסְתַּדְּרוּ בְּלִי הָרוֹפֵא, שַׂמְתָּ מִשְׁחָה לְבַד, וְהִתְרַפְּאָה לְךָ הַמַּכָּה שֶׁלְּךָ, אֲבָל בְּרוּחָנִיּוּת כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל נֶגַע וְהוּא טָמֵא, לֹא יַעֲזֹר, כַּמָּה מִשְׁחָה שֶׁרַק תָּשִׂים עֲדַיִן טָמְאָתְךָ בִּמְקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת, וְאַתָּה חַיָּב לְהַגִּיעַ אֶל הַכֹּהֵן, וְרַק הוּא יָכוֹל לְטַהֵר אוֹתְךָ.

וְהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים בְּהַפְטָרָה שֶׁל פָּרָשַׁת תַּזְרִיעַ מְסֻפָּר עַל נַעֲמָן (מְלָכִים־ב, ה, א) שֶׁהָיָה שַׂר צְבָא מֶלֶךְ אֲרָם, וְהָיָה מְצֹרָע, וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קְטַנָּה וַתְּהִי לִפְנֵי אֵשֶׁת נַעֲמָן, וַתֹּאמֶר הַנַּעֲרָה אֶל גְּבִרְתָּהּ אַחֲלֵי אֲדֹנִי לִפְנֵי הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אָז יֵאָסֵף אֹתוֹ מִצָּרַעְתּוֹ, שֶׁיֵּלֵךְ נַעֲמָן לְבַקֵּשׁ מֵהַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן וְתִהְיֶה לוֹ רְפוּאָה עַל הַצָּרַעַת שֶׁלּוֹ, וַיָּבֹא וַיַּגֶּד לַאדֹנָיו לֵאמֹר כָּזֹאת דִּבְּרָה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ אֲרָם לֵךְ בֹּא וְאֶשְׁלְחָה סֵפֶר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹ׳, וַיֹּאמֶר הַנָּבִיא אֶל הַמֶּלֶךְ יָבֹא נָא נַעֲמָן אֵלַי וְיֵדַע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל, וַיָּבֹא נַעֲמָן בְּסוּסָיו וּבְרִכְבּוֹ וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַבַּיִת לֶאֱלִישָׁע, וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישָׁע מַלְאָךְ לֵאמֹר הָלוֹךְ וְרָחַצְתָּ שֶׁבַע פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וּטְהָר, וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיֵּלַךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָמַרְתִּי אֵלַי יֵצֵא יָצוֹא וְעָמַד וְקָרָא בְּשֵׁם ה׳ אֱלֹקָיו, וְהֵנִיף יָדוֹ אֶל הַמָּקוֹם שֶׁיַּעֲשֶׂה אֵלּוּ תְּנוּעוֹת עִם הַיָּדַיִם שֶׁלּוֹ, וְאָסַף הַמְּצֹרָע, הֲלֹא טוֹב אֲמָנָה וּפַרְפַּר נַהֲרוֹת דַּמֶּשֶׂק מִכֹּל מֵימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא אֶרְחַץ בָּהֶם וְטָהָרְתִּי, וַיִּפֶן וַיֵּלֶךְ בְּחֵמָה, וְרוֹאִים פֹּה שֶׁלִּפְנֵי הַנָּבִיא בְּעַצְמוֹ לֹא הִתְחַצֵּף, אֶלָּא כְּשֶׁהָלַךְ וַיֵּלֶךְ בְּחֵמָה, אֲבָל לִפְנֵי הַנָּבִיא הָיָה לוֹ דֶּרֶךְ אֶרֶץ לְהַנָּבִיא, וּמַה קָּרָה אַחַר כָּךְ, וַיִּגְּשׁוּ עֲבָדָיו וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי דָּבָר גָּדוֹל הַנָּבִיא דִּבֶּר אֵלֶיךָ הֲלוֹא תַּעֲשֶׂה - שֶׁאִם הָיָה הַנָּבִיא אוֹמֵר לְךָ לַעֲשׂוֹת דָּבָר גָּדוֹל וְקָשֶׁה הָיִיתָ עוֹשֶׂה אֶת זֶה, וְלָכֵן וְאַף כִּי אָמַר אֵלֶיךָ רְחַץ וּטְהָר, שֶׁאִם אָמַר לְךָ דָּבָר קָטָן, לָמָּה שֶׁלֹּא תְּנַסֶּה.

וְזֶה מַה שֶּׁאָנוּ רוֹאִים גַּם בְּעִנְיַן הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל נָתַן תִּקּוּן, וַאֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים מַה זֶּה, דָּבָר כָּל כָּךְ קַל זֶה יָכוֹל לַעְזֹר לִי? אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁדָּבָר קַל כָּזֶה יַעֲבֹד? הֲלֹא בִּשְׁבִיל חֵטְא גָּדוֹל כָּזֶה צָרִיךְ אֵיזֶה תִּקּוּן גָּדוֹל שֶׁל מִי יוֹדֵעַ מַה, בִּכְדֵי לְתַקֵּן. עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהָיָה אֵיזֶה צַדִּיק שֶׁאָמַר אֲשֶׁר הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי זֶה דָּבָר טוֹב, אֲבָל טוֹב לְהוֹסִיף לָזֶה עוֹד שְׁמוֹנָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, שֶׁיִּהְיֶה ח״י מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, כְּדִגְמַת ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת! אֲבָל בֶּאֱמֶת אִם רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים בִּשְׁבִיל ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״, טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ. מִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ לְהוֹסִיף? רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים זֶהוּ זֶה, אַל תּוֹסִיף וְאַל תִּגְרַע! וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר עַל הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי, (עַיֵּן בְּהַקְדָּמַת הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי) אֲשֶׁר מִי שֶׁיֹּאמַר

בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה קַפִּיטֶל תְּהִלִּים בְּוַדַּאי יִתַּקֵּן בָּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְכַמָּה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים שֶׁרָצוּ לַעֲמֹד עַל עִנְיָן זֶה, וְהִתְיַגְּעוּ לִמְצֹא לָזֶה תִּקּוּן גָּמוּר, וּקְצָתָם לֹא יָדְעוּ כְּלָל מַהוּ עִנְיַן זֶה, וּקְצָתָם הִתְחִילוּ לֵידַע קְצָת בְּעִנְיַן תִּקּוּן זֶה וְנִסְתַּלְּקוּ לְעוֹלָמָם בְּאֶמְצַע עִסְקָם בָּזֶה וְלֹא גָּמְרוּ, וְלִי עָזַר ה׳ יִתְבָּרַךְ שֶׁזָּכִיתִי לַעֲמֹד עַל זֶה בִּשְׁלֵמוּת. וְעִנְיַן תִּקּוּן זֶה עַל יְדֵי אֲמִירַת הָעֲשָׂרָה קַפִּיטֶל תְּהִלִּים הַנַּ״ל הוּא דָּבָר חָדָשׁ לְגַמְרֵי, חִדּוּשׁ נִפְלָא! כִּי הוּא תִּקּוּן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד; וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל אֲשֶׁר אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא דָּבָר קַל לוֹמַר עֲשָׂרָה קַפִּיטֶל תְּהִלִּים, אַף־עַל־פִּי־כֵן גַּם זֶה יִהְיֶה כָּבֵד מְאֹד לְקַיְּמָם, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא אָמַר לְהַגִּיד אֶת זֶה, זֶה כְּבָר יִהְיֶה קָשֶׁה וְכָבֵד לְקַיְּמָם.

וְזֶה הָיָה גַּם אֵצֶל נַעֲמָן, אֲשֶׁר עֲבָדָיו אָמְרוּ לוֹ, הֲלֹא אִם הַנָּבִיא הָיָה אוֹמֵר לְךָ דָּבָר גָּדוֹל וְקָשֶׁה, הֲרֵי הָיִיתָ עוֹשֶׂה אֶת זֶה, אָז מַה אִכְפַּת לְךָ שֶׁנָּתַן לְךָ דָּבָר קָטָן לַעֲשׂוֹת, הֲלֹא הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנַת חֲכָמִים, תַּאֲמִין בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק וְתַעֲשֶׂה מַה שֶּׁהוּא מְצַוֶּה לְךָ וְתִהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, לָמָּה שֶׁלֹּא תְּנַסֶּה?

מַה כָּתוּב אַחַר כָּךְ: **וַיֵּרֶד וַיִּטְבֹּל בַּיַּרְדֵּן שֶׁבַע פְּעָמִים כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיָּשָׁב בְּשָׂרוֹ כִּבְשַׂר נַעַר קָטֹן וַיִּטְהָר** [רוֹאִים מִזֶּה מַה זּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, רַק תְּצֵיתִ וְתִהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה אֲפִלּוּ שֶׁנִּרְאֶה לְךָ כְּמוֹ דָּבָר פָּשׁוּט] **וַיָּשָׁב אֶל אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל מַחֲנֵהוּ וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל הָאָרֶץ כִּי אִם בְּיִשְׂרָאֵל, וְעַתָּה קַח נָא בְּרָכָה מֵאֵת עַבְדֶּךָ, וַיֹּאמֶר חַי ה׳ אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם אֶקָּח, וַיִּפְצַר בּוֹ לָקַחַת וַיְמָאֵן, וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ כִּבְרֹת אָרֶץ.**

כִּי הַנָּבִיא רָצָה רַק לַעֲשׂוֹת קִדּוּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם שֶׁיֵּדַע שֶׁיֵּשׁ אֱלֹקִים בָּאָרֶץ. וּמַה קָּרָה פֹּה עַכְשָׁו? אֱלִישָׁע הָיָה לוֹ מְשָׁרֵת בְּשֵׁם גֵּיחֲזִי, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ עַל אֱלִישָׁע הַנָּבִיא (בְּרָכוֹת י׳:) מַה שֶּׁכָּתוּב עָלָיו (מְלָכִים ב׳ ד, ט) ״קְדוֹשׁ הוּא״, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא ״הוּא קָדוֹשׁ״ ׳וּמְשָׁרְתוֹ אֵינוֹ קָדוֹשׁ׳; כִּי בֶּאֱמֶת אֱלִישָׁע הָיָה אִישׁ קָדוֹשׁ מְאֹד, אֲבָל מְשָׁרְתוֹ לֹא זָכָה לֶאֱמוּנַת חֲכָמִים הָאֲמִתִּית כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְהוּא לֹא הָיָה קָדוֹשׁ כְּמוֹ רַבּוֹ. **וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי נַעַר אֱלִישָׁע אִישׁ הָאֱלֹהִים הִנֵּה חָשַׂךְ אֲדֹנִי אֵת נַעֲמָן הָאֲרַמִּי הַזֶּה מִקַּחַת מִיָּדוֹ אֵת אֲשֶׁר הֵבִיא, מַה זֶּה שֶׁאֲדוֹנִי לֹא לָקַח מִמֶּנּוּ כְּלוּם, הֲרֵינִי נִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יִהְיֶה כֵּן, כִּי אִם אָרוּץ אַחֲרָיו וְאֶקַּח מִמֶּנּוּ דָּבָר מַה** (עיין מצודות דוד, מלכים ב׳ ה, כ) **וַיִּרְדַּף גֵּיחֲזִי אַחֲרֵי נַעֲמָן וַיַּרְא נַעֲמָן רָץ אַחֲרָיו וַיִּפֹּל מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם, וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם, אֲדֹנִי שְׁלָחַנִי לֵאמֹר הִנֵּה עַתָּה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי נְעָרִים מֵהַר אֶפְרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תְּנָה נָא לָהֶם כִּכַּר כֶּסֶף וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים, וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כִּכָּרַיִם וַיִּפְרָץ בּוֹ וַיָּצַר כִּכְּרַיִם כֶּסֶף בִּשְׁנֵי חֲרִטִים וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים וַיִּתֵּן אֶל שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ לְפָנָיו, וַיָּבֹא אֶל הָעֹפֶל וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּפְקֹד בַּבַּיִת וַיְשַׁלַּח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ, הוּא הֶחְבִּיא אֶת מַה שֶּׁלָּקַח מִנַּעֲמָן, בִּכְדֵי שֶׁהַנָּבִיא לֹא יִרְאֶה, וְהוּא בָּא וַיַּעֲמֹד אֶל אֲדֹנָיו וְעָשָׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ לֹא קָרָה כְּלוּם, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע, מֵאַיִן גֵּחֲזִי? מֵאֵיפֹה אַתָּה בָּא? אֵיפֹה הָיִיתָ עַכְשָׁו? וַיֹּאמֶר לֹא הָלַךְ עַבְדְּךָ אָנָה וָאָנָה, וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַנָּבִיא, מַה אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁלֹּא רָאִיתִי אוֹתְךָ מַה עָשִׂיתָ? וְכִי לֹא הָלַךְ לִבִּי עִמְּךָ וְרָאָה אֶת הַנַּעֲשֶׂה שָׁם? אַתָּה עוֹבֵד אֶצְלִי כָּל הַשָּׁנִים וְרָאִיתָ כָּל הַזְּמַן אֶת כָּל הַמּוֹפְתִים הַנַּעֲשִׂים פֹּה בְּכָל עֵת וְאַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁאַתָּה יָכוֹל לַעֲבוֹד עָלַי? לְשַׁקֵּר לִי? לֹא הָיָה עַתָּה הָעֵת הַמַּכְשָׁר לְךָ לָקַחַת מִמֶּנּוּ מַתָּנוֹת, כֵּיוָן שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁלֹּא לָקַחְתִּי מֵאִתּוֹ שָׂכָר נִתְקַדֵּשׁ הַשֵּׁם וְהִכִּיר שֶׁהָיָה עַל יְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא בְּאֶמְצָעוּת הַטֶּבַע, וַאֲנִי רָצִיתִי לַעֲשׂוֹת אֶת הַקִּדּוּשׁ הַשֵּׁם, וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁעָשִׂיתָ זֹאת מִתַּחַת הַגַּב וְלָקַחְתָּ אֶת הַמַּתָּנוֹת מִמֶּנּוּ וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק בְּךָ וּבְזַרְעֲךָ לְעוֹלָם, וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע כַּשָּׁלֶג. שֶׁנַּעֲשָׂה גֵּיחֲזִי מְצוֹרָע כַּשָּׁלֶג, מִפְּנֵי שֶׁפָּגַם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים וְהָלַךְ מִתַּחַת גַּב רַבּוֹ לַעֲשׂוֹת הַהֵפֶךְ מִמַּה שֶּׁרַבּוֹ אָמַר וְכוּ׳.

וְזֶה מַה שֶּׁמּוֹהֲרַא״שׁ הָיָה אוֹמֵר תָּמִיד בְּשֵׁם צַדִּיקִים, אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כְּלָל, שְׁלֹשָׁה אֵין לָהֶם אֱמוּנָה בַּצַּדִּיק, הַגַּבַּאי, הָאִשָּׁה, וְהַיְלָדִים.

אָמְנָם הָיוּ יוֹצְאִים מִן הַכְּלָל, גַּם גַּבָּאִים שֶׁהָיוּ בֶּאֱמֶת בַּעֲלֵי מִדְרֵגָה עַל יְדֵי שֶׁשִּׁמְּשׁוּ אֶת רַבָּם, וְכֵן הָיְתָה לָהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְדֶרֶגְמַת הַגַּבַּאי שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל ה׳דִּבְרֵי חַיִּים׳ מִצַּאנְז זי״ע – ר׳ רָפָאֵל, שֶׁכָּתַב אֶת הַכֹּל בְּסִפְרוֹ ״דִּבְרֵי חַיִּים״ מַה שֶּׁרַק רָאָה אֵצֶל הַצַּדִּיק כָּתַב בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, פֹּה הָרַבִּי רָגַז עָלַי, [כִּי כֵן הָיָה דַּרְכּוֹ בַּקֹּדֶשׁ שֶׁהָיָה לִפְעָמִים כּוֹעֵס עַל מִישֶׁהוּ וְכוּ׳, וְכָךְ הָיָה מַמְתִּיק דִּינִים מֵהָאָדָם.] וּפֹה הָרַבִּי עָשָׂה כָּךְ וְכָךְ וְכוּ׳, וְכָךְ כָּתַב כָּל דָּבָר בִּלִּי חָכְמוֹת, וְלָכֵן הַסֵּפֶר הַזֶּה מְאֹד מְקֻבָּל אֵצֶל הָעוֹלָם.

וְכֵן הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי ר׳ מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵרִימָנוֹב זי״ע הָיָה לוֹ גַּבַּאי, שֶׁהָיָה הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי ר׳ צְבִי הִירְשׁ

מֵרִימָנוֹב זי״ע, שֶׁאַחֲרֵי הִסְתַּלְקוּת רַבּוֹ קִבֵּל אֶת כָּל מַדְרֵגוֹתָיו שֶׁל רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ. וְכֵן הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יְשַׁעְיָה מִקֶּעֶרעֶסְטִיר זי״ע אֲשֶׁר עַכְשָׁו הָיָה הַיָּארְצַייט שֶׁלּוֹ, הָיָה מְשַׁמֵּשׁ אֵצֶל הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי הִירְשׁ, בַּעַל ׳אַף פְּרִי תְּבוּאָה׳ מִלִּיסְקָא זי״ע וְאַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ הוּא קִבֵּל אֶת כָּל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁלּוֹ, וּבָנָיו שֶׁל הָרַבִּי מִלִּיסְקָא טָעֲנוּ, אֵיךְ בָּא הַמְשַׁמֵּשׁ לְהֵעָשׂוֹת רַבִּי? הֲלֹא זֶה שַׂיָּךְ לָנוּ? אֲנַחְנוּ הַיּוֹרְשִׁים! וְהָלְכוּ אֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַבַּעַל ״דִּבְרֵי חַיִּים״, וְאָז הוּא כָּתַב אֶת הַתְּשׁוּבָה הַיְדוּעָה, אֲשֶׁר רַבָּנוּת שֶׁל רַבִּי אֵינָהּ יְרוּשָׁה מֵאָב לְבֵן, וְאַדְרַבָּה אִם יֵשׁ תַּלְמִיד שֶׁקִּבֵּל הַרְבֵּה מֵרַבּוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא יְקַבֵּל אֶת כָּל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁל הָרַבִּי, וְאֵין זֶה דָּבָר הַהוֹלֵךְ בִּירוּשָׁה מֵאָב לַבֵּן.

וְכֵן הָלְכוּ אֶל הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מָרְדְּכַי מִנַּדְבוֹרְנָה זי״ע וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ הַקְּדוֹשָׁה עַל מַקְלוֹ לִזְמַן מַה, וְאַחַר כָּךְ הֵרִים אֶת רֹאשׁ, וְעָנָה וְאָמַר בְּזֶה הַלָּשׁוֹן, **מָרְדְּכַי וֶועט נִישְׁט זַיין קַיין ׳כּוֹבֵשׁ נְבוּאָתוֹ׳, אִין הִימְל זָאגְט מֶען אַז יְשַׁעְיָה אִיז אַ רַבִּי... [׳מָרְדְּכַי׳ לֹא יִהְיֶה כּוֹבֵשׁ נְבוּאָתוֹ, בַּשָּׁמַיִם אוֹמְרִים אֲשֶׁר ׳יְשַׁעְיָה׳ הוּא ׳רַבִּי׳...].**

וְאָכֵן זָכָה הָרַב רַבִּי יְשַׁעְיָה מִקֶּעֶרעֶסְטִיר שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם גַּבַּאי אֵצֶל הָרַבִּי רַבִּי הֶערְשׁ מִלִּיסְקָא זי״ע, זָכָה הוּא בְּכֹחַ רַבּוֹ לְמַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת, וּמְסַפְּרִים עָלָיו אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים. וּנְסַפֵּר פֹּה סִפּוּר אֶחָד מִתּוֹךְ הֲמוֹן סִפּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לָרֹב, וְזֶה קָרָה רַק לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים. בִּתּוֹ שֶׁל רַב אַמֶּרִיקָאִי, הִתְאַהֲבָה בְּגוֹי אֶחָד וְרָצְתָה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, וְכָל מַה שֶּׁנִּסּוּ לְהַפְרִיד אֶת הַבַּת מֵהַגּוֹי הַזֶּה - לֹא הִצְלִיחוּ, וְהָיוּ מְאֹד שְׁבוּרִים, עַל אַף שֶׁהָרַב אַמֶּרִיקָאִי הַזֶּה הוּא וְאִשְׁתּוֹ לֹא הָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, רַק יְהוּדִים בְּנֶסַח אַמֶּרִיקָה, אֲבָל בְּכָל זֹאת שֶׁבְּתָם תִּרְצֶה לְהִתְחַתֵּן עִם גּוֹי זֶה כְּבָר נָגַע לָהֶם עַד הַנֶּפֶשׁ, וְלֹא יָכְלוּ לְקָרֵר אֶת צַעֲרָם הַקָּשֶׁה, וְכָכָה הִסְתּוֹבְבוּ כָּל הַיּוֹם בְּצַעַר גָּדוֹל מְאֹד.

וַיְהִי הַיּוֹם וּפָגַשׁ הָאָב הַשָּׁבוּר אֶת הַמַּדְפִּיס הַיָּדוּעַ (שֶׁהָיָה מַדְפִּיס פַּעַם לְמוֹהֲרַא״שׁ זי״ע אֶת הַסְּפָרִים) הָרַב גְּרָאס, וְהִכִּיר עַל פָּנָיו שֶׁמַּשֶּׁהוּ עוֹבֵר עָלָיו, וְשָׁאֲלוֹ אוֹתוֹ מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה? לָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ? מָה עוֹבֵר עֲלֵיכֶם? לָמָּה פָּנֶיךָ זוֹעֲפִים? וְסִפְּרוּ לוֹ אֶת כָּל הַקּוֹרוֹת אוֹתָם עִם בִּתָּם שֶׁהִתְאַהֲבָה עִם גּוֹי וְכוּ׳, וְרוֹצָה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ וְכוּ׳. אָמַר לוֹ הָרַב גְּרָאס: הִנֵּה אֲנִי נָכֶד שֶׁל הָרַבִּי ר׳ יְשַׁעְיָה מִקֶּעֶרעֶסְטִיר, וַעֲכְשָׁו בְּעוֹד כַּמָּה יָמִים יִהְיֶה הַיָּארְצַייט שֶׁלּוֹ, וַאֲנַחְנוּ נוֹסְעִים בְּעֶזְרַ״ה אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּעִיר קֶעֶרעֶסְטִיר, אוּלַי תִּרְצוּ לִנְסֹעַ אִתָּנוּ יַחַד וְתִתְבַּקְּשׁוּ וְתִתְפַּלְּלוּ עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ עַל בִּתְּכֶם, כִּי הַרְבֵּה נוֹשְׁעוּ עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, עָנָה וְאָמַר הָאִישׁ בְּוַדַּאי נִסַּע אִתְּכֶם בְּיַחַד, וְכָךְ הָיָה שֶׁהוּא וְאִשְׁתּוֹ נָסְעוּ בְּיַחַד אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבִּי יְשַׁעְיָה׳לֶע מִקֶּעֶרעֶסְטִיר, וְשָׁפְכוּ אֶת לִבָּם הַמַּר בִּדְמָעוֹת שְׁלִישׁ אֵצֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַנַּ״ל.

וּבִינְתַיִם בַּאֲמֶרִיקָה הַבַּת הִתְכּוֹנְנָה לַחֲתֻנָּה, וְהָלְכָה עֲבוּר קְנִיּוֹת לַחֲתֻנָּה עִם הַגּוֹי הֶעָרֵל הַזֶּה, וְקָנוּ אֶת כָּל הַסֵּט שֶׁצָּרִיךְ בִּשְׁבִיל הַחֲתֻנָּה, וְנִשְׁאַר רַק הַצַּוָּאר לִקְנוֹת נַעֲלַיִם לַכַּלָּה, וּמַה שֶּׁקָּרָה הוּא כָּךְ, שֶׁבְּכָל חֲנוּת שֶׁהָלְכוּ לִרְאוֹת נַעֲלַיִם לֹא מָצְאָה הַזּוּג נַעֲלַיִם חֵן בְּעֵינֶיהָ, וְכָכָה הָלְכוּ מֵחֲנוּת לַחֲנוּת שָׁעוֹת עַל גַּבֵּי שָׁעוֹת, עַד שֶׁנִּשְׁאֲרָה הַחֲנוּת הָאַחֲרוֹנָה שֶׁאָמְרוּ לְנַסּוֹת, וְרָאֲתָה שָׁם הַבַּת אֵיזֶה זוּג נַעֲלַיִם יָפִים שֶׁמָּצְאוּ חֵן בְּעֵינֶיהָ, וְזֶה הָיָה זוּג יָקָר מְאֹד, וְהִנֵּה הַגּוֹי הַזֶּה אַחֲרֵי שֶׁהָלַךְ אִתָּהּ בְּיַחַד כָּל הַיּוֹם כְּבָר הִתְפּוֹצְצוּ עֲצַבָּיו וְעַכְשָׁו בַּחֲנוּת הָאַחֲרוֹנָה הִתְפָּרֵץ עָלֶיהָ בְּכַעַס, וְצָעַק עָלֶיהָ: אַתְּ יְהוּדִיָּה בְּזוֹיָה כָּל הַיּוֹם אַתְּ סוֹחֶבֶת אוֹתִי בְּכָל הַחֲנֻיּוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְקִלֵּל אוֹתָהּ בְּכָל מִינֵי קְלָלוֹת וְכוּ׳, וְהִיא כְּשֶׁשָּׁמְעָה אֶת כָּל הַצְּרָחוֹת וְהַקְּלָלוֹת שֶׁלּוֹ, עָשְׂתָה לְעַצְמָהּ חֶשְׁבּוֹן, ׳אִם זֶה הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁל הַגּוֹי הַזֶּה עוֹד לִפְנֵי הַחֲתֻנָּה, מַה כְּבָר יִהְיֶה אַחֲרֵי הַחֲתֻנָּה?׳, וְתָפַס יָדֶיהָ וְרַגְלֶיהָ וּבָרַח מִמֶּנּוּ וְהִשְׁאִיר אוֹתוֹ לְכָל הָרוּחוֹת, וְחָזְרָה לְבֵית אָבִיהָ וְאִמָּהּ, וּכְשֶׁנּוֹדַע לָהּ שֶׁהַהוֹרִים שֶׁלָּהּ נָסְעוּ וּצְרִיכִים לַחֲזוֹר בְּיוֹם זֶה וְזֶה, הָלְכָה הִיא לִשְׁדֵּה הַתְּעוּפָה וְחִכְּתָה עֲלֵיהֶם לְקַבֵּל אֶת פְּנֵיהֶם, וְהִנֵּה הָאַבָּא וְאִמָּא שֶׁלָּהּ יָרְדוּ מֵהַמָּטוֹס וְרוֹאִים אֶת בִּתָּם מְחַכָּה עֲלֵיהֶם, וְלֹא יָדְעוּ מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה, וְהִיא קִבְּלָה אֶת פְּנֵי הוֹרֶיהָ בְּשִׂמְחָה, וְסִפְּרָה לָהֶם אֶת כָּל הַקּוֹרוֹת אִתָּהּ, וְשֶׁאֵינָהּ רוֹצָה אוֹתוֹ יוֹתֵר, וְשָׂמְחוּ שִׂמְחָה גְּדוֹלָה לְקָרָאתָהּ, וְרָאוּ עַיִן בְּעַיִן כּוֹחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַזֶּה וְכוּ׳. רוֹאִים מִזֶּה כּוֹחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא רַק הָיָה תַּלְמִיד שֶׁל רַבּוֹ רַבִּי הֶערְשׁ מִלִּיסְקָא זי״ע, וְזָכָה לְמַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד עַל יְדֵי הָאֱמוּנַת חֲכָמִים הַחֲזָקָה שֶׁהָיְתָה לוֹ וְשִׁמֵּשׁ אֶת הַצַּדִּיק עִם כָּזוֹ מְסִירוּת, אַשְׁרֵי לוֹ, שֶׁזָּכָה לְמַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת כָּאֵלּוּ. רוֹאִים מִזֶּה מַה זּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים.

וְהִנֵּה אִם נִתְבּוֹנֵן עַכְשָׁו בְּהַהַפְטָרָה שֶׁל פָּרָשַׁת מְצוֹרָע נִרְאֶה עוֹד סִפּוּר הַמְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הַנְּחִיצוּת שֶׁל אֱמוּנַת חֲכָמִים וְהַהֶפֶךְ שֶׁל מִי שֶׁפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ, מַה כָּתוּב: (מְלָכִים־ב׳ ז׳) וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְצֹרָעִים פֶּתַח

הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד מָתְנוּ: עַיִן רַשׁ״י **וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים** – גֵּיחֲזִי וּבָנָיו (סוֹטָה מז ע״א). **פֶּתַח הַשַּׁעַר** – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא יג מו): בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ: שֶׁיִּשְׁבוּ שָׁמָּה כִּי הָיוּ מְצֹרָעִים וְהָצְרְכוּ לִהְיוֹת מִחוּץ לַמַּחֲנֶה.

וְהִנֵּה הֵם רָאוּ בְּמַחֲנֶה אֲרָם שֶׁאֵין שָׁם אִישׁ וְכוּ׳, **וַיָּבֹאוּ** וַיִּקְרְאוּ אֶל שֹׁעַר הָעִיר וַיַּגִּידוּ לָהֶם לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין שָׁם אִישׁ וְקוֹל אָדָם כִּי אִם הַסּוּס אָסוּר וְהַחֲמוֹר אָסוּר וְאׇהֳלִים כַּאֲשֶׁר הֵמָּה, וַיִּקְרָא הַשֹּׁעֲרִים וַיַּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּנִימָה, וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו אַגִּידָה נָּא לָכֶם אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי רְעֵבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן הַמַּחֲנֶה לְהֵחָבֹה בַּשָּׂדֶה לֵאמֹר ׳כִּי יֵצְאוּ מִן הָעִיר וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל הָעִיר נָבֹא׳, וַיַּעַן אֶחָד מֵעֲבָדָיו וַיֹּאמֶר וְיִקְחוּ נָא חֲמִשָּׁה מִן הַסּוּסִים הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בָהּ וְכוּ׳, וְנִשְׁלְחָה וְנִרְאֶה, וַיִּקְחוּ שְׁנֵי רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֵה אֲרָם לֵאמֹר ׳לְכוּ וּרְאוּ׳, וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל הַדֶּרֶךְ מְלֵאָה בְגָדִים וְכֵלִים אֲשֶׁר הִשְׁלִיכוּ אֲרָם בְּחָפְזָם, וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ, וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבֹזּוּ אֵת מַחֲנֵה אֲרָם וַיְהִי סְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל כִּדְבַר ה׳. וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֵת הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר נִשְׁעָן עַל יָדוֹ עַל הַשַּׁעַר, וַיִּרְמְסֵהוּ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמׇת, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרֶדֶת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו, וַיְהִי כְּדַבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל וּסְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן, וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֶת אִישׁ הָאֱלֹהִים, וַיֹּאמַר, וְהִנֵּה ה׳ עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה? וַיֹּאמֶר הִנְּךָ רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל: וַיְהִי לוֹ כֵּן, וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר, וַיָּמׇת.

וּמַה הָיָה הַסִּפּוּר? הָאִישׁ הַשָּׁלִישׁ הַזֶּה כְּשֶׁהַנָּבִיא בִּשֵּׂר אֶת הַבְּשׂוֹרָה טוֹבָה שֶׁיִּהְיֶה מָחָר סָאתַיִם שְׂעוֹרִים בְּשֶׁקֶל וּסְאָה סֹלֶת בְּשֶׁקֶל כָּעֵת מָחָר, הוּא צָחַק מִזֶּה וְלֹא הֶאֱמִין, וְעָשָׂה לֵצָנוּת מִדִּבְרֵי הַנָּבִיא, וְאָמַר לוֹ הַנָּבִיא שֶׁהוּא יִרְאֶה אֶת זֶה בְּעֵינָיו אֲבָל לֹא יְזַכֶּה לֶאֱכֹל מִזֶּה, וַיְהִי לוֹ כֵּן וַיִּרְמְסוּ אוֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר, וַיָּמׇת.

וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ פֹּה תְּמִיהָה, חֲרֵי תָּמִיד כְּשֶׁמְּסַיְּמִים אֵיזֶה עִנְיָן מְנַסִּים בְּכָל אֹפֶן שֶׁלֹּא לְסַיֵּם עִם דָּבָר רַע, וְכָאן מְסַיְּמִים אֶת הַהַפְטָרָה עִם ׳וַיָּמׇת׳, שֶׁזּוֹ אֵינָהּ מִלָּה טוֹבָה, וְאֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת? לָמָּה מְסַיְּמִים פֹּה עִם דָּבָר רַע? הֲרֵי הוּא הָיָה יְהוּדִי?

אֶלָּא מַה הָיָה פֹּה הַסִּפּוּר? פֹּה הִתְגַּלָּה כּוֹחוֹ שֶׁל הַנָּבִיא, וְהִתְגַּלָּה הָעִנְיָן שֶׁל אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְדַיְקָא מֵהַמִּלָּה הַזֹּאת ׳וַיָּמׇת׳ נַעֲשָׂה קִדּוּשׁ הַשֵּׁם גָּדוֹל, וְכֻלָּם הִתְחַזְּקוּ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלָכֵן זֶה בֶּאֱמֶת לֹא דָּבָר רַע, כִּי מִזֶּה רוֹאִים מַה נִּקְרָאת אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְזֶה דַּיְקָא בְּהַהַפְטָרָה שֶׁל פָּרָשַׁת תַּזְרִיעַ מְצוֹרָע שֶׁכָּל הַפָּרָשִׁיּוֹת הָאֵלּוּ בְּעִקָּר מְדַבְּרִים מֵהַמְצֹרָע שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים וְהֶחֱזִיק אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר גָּדוֹל מִכֻּלָּם, וְלָכֵן בַּהַפְטָרָה אָנוּ קוֹרְאִים מִגֹּדֶל כּוֹחוֹ שֶׁל הַחֲכָמִים וְעוֹנְשָׁם שֶׁל אֵלּוּ אֲשֶׁר זִלְזְלוּ בָּהֶם וְהֶחֱזִיקוּ עַצְמָם לְיוֹתֵר מֵהֶם וְהִתְחַצְּפוּ, וְזֶה חִיזּוּק לֶאֱמוּנַת חֲכָמִים.

וְזֶה מַה שֶּׁאָנוּ רוֹאִים אֲשֶׁר דַּיְקָא בִּשְׁתֵּי הַפָּרָשִׁיּוֹת הָאֵלּוּ, מְדַבְּרִים בְּהַהַפְטָרָה מֵאֱמוּנַת חֲכָמִים, בְּפָרָשַׁת תַּזְרִיעַ הַסִּפּוּר שֶׁל נַעֲמָן וְגֵחֲזִי, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מוּסָר הַשֵּׂכֶל עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְכֹחוֹ שֶׁל הַנָּבִיא, וּגְנוּת הַמְזַלְזֵל בִּכְבוֹד צַדִּיקִים, וְכֵן הַהֶמְשֵׁךְ שֶׁל הַסִּפּוּר שֶׁל גֵּיחֲזִי בְּפָרָשַׁת מְצוֹרָע כַּאֲשֶׁר רוֹאִים אֲשֶׁר גֵּחֲזִי הָיָה יוֹשֵׁב שָׁמָּה מְצוֹרָע מִחוּץ לַמַּחֲנֶה, וְכֵן רוֹאִים גְּנוּת הַמְזַלְזֵל וְהַמַּלְעִיג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים עַל דִּבְרֵי הַנָּבִיא, אֲשֶׁר לָכֵן נֶעֱנַשׁ הַשָּׁלִישׁ הַזֶּה שֶׁרָאָה אֶת הַשֶּׁפַע וְלֹא זָכָה לֵהָנוֹת מִמֶּנָּה, וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר, וַיָּמׇת. אֲשֶׁר מִזּוֹ הַמִּלָּה שֶׁמְּסַיְּמִים ׳וַיָּמׇת׳, מִזֶּה דַּיְקָא יוֹצֵא דָּבָר טוֹב, שֶׁיּוֹצֵא לָנוּ אֶת הַהִתְחַזְּקוּת עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּמַה זּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁזֶּה כָּל כָּךְ חָשׁוּב וְיָקָר, וְאִם אֶחָד מְזַלְזֵל בָּזֶה רוֹאִים אֶת הָעֹנֶשׁ שֶׁקִּבֵּל, וְלָכֵן מֵחֲמַת שֶׁמַּהַמִּלָּה הַזֹּאת יָצָא אֶת הַחִזּוּק עַל הָעִנְיָן שֶׁל אֱמוּנַת חֲכָמִים, אֱמוּנָה בְּדִבְרֵי הַנָּבִיא, וְלָכֵן זֶה כֵּן דָּבָר טוֹב, וּמְסַיְּמִים אֶת הַהַפְטוֹרָה בָּזֶה. כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לְעַצְמֵנוּ מוּסָר עַל גֹּדֶל נְחִיצוּת הָעִנְיָן שֶׁל אֱמוּנַת חֲכָמִים.

וְהִנֵּה נַחְזֹר לְמַה שֶּׁהִתְחַלְנוּ שֶׁעִקַּר לְמוּד שֶׁל הַמְצֹרָע הוּא, שֶׁעַד עַכְשָׁו דִּבַּרְתָּ נֶגֶד כֻּלָּם, וְהֶחֱזַקְתָּ אֶת עַצְמְךָ לַהֲכִי גָּדוֹל מָלֵא גַּאֲוָה שֶׁאֵין גָּדוֹל מִמְּךָ, וְזִלְזַלְתָּ בְּכֻלָּם, וְנָפַלְתָּ בְּטָמְאַת הַמְצֹרָע, עַכְשָׁו הַזְּמַן לְהִתְעוֹרֵר וְלַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה וּלְהַכִּיר שֶׁאֵין בְּכֹחֲךָ לַעֲשׂוֹת כְּלוּם וְאֵין בְּכֹחֲךָ לְהִטָּהֵר מִטֻּמְאַת הַמְצֹרָע כִּי אִם עַל יְדֵי הַצַּדִּיק הַכֹּהֵן, דַּיְקָא הוּא יָכוֹל לְטַהֵר אוֹתְךָ, אִם רַק תִּבַּטֵּל אֶת עַצְמְךָ אֵלָיו, וְלָכֵן אַחֲרֵי שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ לְטֻמְאָה הַזּוֹ שֶׁנִּהְיֵיתָ מְצוֹרָע, תְּרַחֵם עַל עַצְמְךָ, וְתַפְסִיק לְדַבֵּר

נֶגֶד כָּל יְהוּדִי, וּבִפְרָט שֶׁלֹּא תִּזָּלְזֵל בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים צַדִּיקִים, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת בְּכֹהֵן הַמְּרַמֵּז עַל הַצַּדִּיק, וְאִם תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא לְזַלְזֵל בִּכְבוֹד תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְתִהְיֶה מוּכָן לְקַבֵּל טָהֳרַת הַכֹּהֵן, תִּזְכֶּה לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַטֻּמְאָה לְטָהֳרָה, כִּי הַטָּהֳרָה בָּאָה דַּיְקָא עַל יְדֵי מְצִיאוּת הַטֻּמְאָה, שֶׁנִּטְהָרִים מִטֻּמְאָתָם, וְלָכֵן אִם יִהְיֶה לְךָ שֵׂכֶל וְתִהְיֶה מוּכָן לְקַבֵּל אֶת הַטָּהֳרָה שֶׁל הַכֹּהֵן, תִּזְכֶּה לִהְיוֹת אִישׁ טָהוֹר, וְתִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת בְּמַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת, וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסוֹף הַסִּדְרָה (וַיִּקְרָא טו, לא): ״וְהִזַּרְתֶּם״ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטֻּמְאָתָם״ וְלֹא כָּתוּב וְהִזְהַרְתֶּם עִם ה׳ אֶלָּא וְהִזַּרְתֶּם, בְּלִי ה׳, שֶׁפֵּרוּשׁוֹ ״כֶּתֶר״ לְשׁוֹן ״נֵזֶר״, הַיְנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מְגַלֶּה לָנוּ פֹּה שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְזִכּוּ לְכֶתֶר – לְנֵזֶר, דַּיְקָא מִטֻּמְאָתָם, הַיְנוּ עַל יְדֵי הַטֻּמְאָה שֶׁהָפְכוּ אוֹתוֹ לְטַהֲרָה, הַיְנוּ עַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם יִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְהִטָּהֵר מֵהַטֻּמְאָה שֶׁלּוֹ, דַּיְקָא אָז יִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת מִטֻּמְאָתוֹ נֵזֶר וְכֶתֶר, וְיִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּזְכֶּה לֶאֱמוּנַת חֲכָמִים וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה שֶׁיִּהְיוּ לָנוּ חַיִּים יָפִים, אָמֵן.